

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач комунального закладу
«Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) №425 комбінованого
типу
Харківської міської ради»

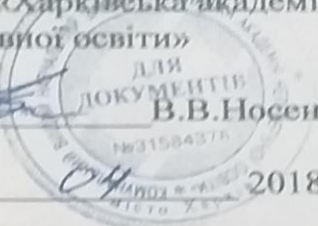
 В.Бойченко

« 17 » 2018 року

ПОГОДЖЕНО

Завідувач ЦППСР ЗСЖ
КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»

 В.В.Носенко

« 17 » 2018 року

ПОГОДЖЕНО

Методист МЦ

Управління освіти адміністрації

Холодногірського району

Харківської міської ради

 О.В.Дрогваленко

« 22 » Березня 2018 року

**«Корекційно – розвивальна програма
з елементами психогімнастики
в закладі дошкільної освіти
для дітей 5-6 років»**

Автор-укладач:

Полянчикова Надія

Володимирівна

Основне місце роботи:

Комунальний заклад

«Дошкільний навчальний

заклад(ясла-садок) №425

Харківської міської ради»

Фах за дипломом:

Психологія

Посада:

Практичний психолог

Рік створення програми:

2018

Корекційно-розвивальна програма з елементами психодіагностики

Психогімнастика – це ефективний спосіб оптимізації соціальної сфери особистості, оскільки він дозволяє привернути увагу на мову тіла і просторово-часові характеристики спілкування. Це метод реконструктивної психокорекції, мета якого-знання і зміна особистості, включає в себе курс спеціальних занять (етюдів, ігор, вправ), спрямованих на розвиток і корекцію різних сторін психіки дитини (як її пізнавальні, так і емоційно-особистісної сфери).

Такі заняття показані дітям з надмірною втомлюваністю, непосидючістю, запальним, замкнутим, з неврозами, порушеннями характеру, легкою затримкою психічного розвитку.

Не менш важливо використовувати психогімнастику у профілактичній роботі з практично здоровими дітьми з метою психофізичної розрядки

Психогімнастика за методикою М. І. Чистякової спрямована на навчання елементам техніки виразних рухів, на використання виразних рухів, виховання емоцій і вищих почуттів, придбання навичок саморозслаблення.

Діти вивчають різні емоції і вчаться керувати ними, оволодівають азбукою вираження емоцій. Психогімнастика допомагає дітям долати бар'єри у спілкуванні, краще панувати себе та інших, знімає психічне напруження, дає можливість самовираження.

Порушення виразності моторики заслуговує пильної уваги тому, що не вміння правильно висловити свої почуття, скутість, ніяковість або неадекватність, міміка жестової мови ускладнює спілкування дітей з однолітками і дорослими. Особливо в цьому випадку страждають діти з неврозами, органічними захворюваннями головного мозку та іншими нервопсихічними захворюваннями.

Мета: збереження та укріплення психічного здоров'я дітей, сприяння психофізичному, інтелектуальному та соціальному розвитку дітей 5-6 років в закладі дошкільної освіти.

Завдання:

- сформувати у дітей навички управління емоціями;
- сформувати основи вміння володіння своїм тілом;
- навчити дитину вольової регуляції своїх дій відповідно до віку;
- розвинути зорову, слухову пам'ять, уяву відповідно до віку.

Заняття проводяться один раз на тиждень, тривалістю 25-30 хвилин.

Психогімнастика складається з чотирьох фаз:

I фаза. Мімічні та пантомімічні етюди.

Мета: виразне зображення окремих емоційних станів, пов'язаних з переживанням тілесного і психічного задоволення і невдоволення. Моделі вираження основних емоцій (радість, здивування, інтерес, гнів, відраза, презирство, страх та ін.) і деяких емоційно-забарвлених почуттів (гордість, сором'язливість, впевненість та ін.). Діти ознайомлюються з елементами

виразних рухів: мімікою, жестами, позою, ходою.

II фаза. Етюди та ігри на вираження окремих якостей характеру та емоцій.

Мета: виразне зображення рис, що породжуються соціальним середовищем (жадібність, доброта, чесність тощо), їх моральна оцінка. Моделі поведінки персонажів з тими чи іншими рисами характеру. Закріплення та розширення вже отриманих раніше відомостей, що належать до їх соціальної компетентності. Гармонізація особистості дитини.

При зображенні емоцій увага дітей привертається до всіх компонентів висловлених рухів одночасно.

Фаза носить психопрофілактичний характер.

III фаза. Етюди та ігри, що мають психотерапевтичну спрямованість на певну дитину або групу в цілому.

Використовуються мімічні і пантомімічні здібності дітей для гармонічно природного втілення в заданий образ.

Мета: корекція настрою та окремих рис характеру дитини, тренінг моделювання стандартних ситуацій.

IV фаза. Психом'язове тренування.

Мета: зняття психоемоційного напруження, навіювання бажаного настрою, поведінки, рис характеру.

Між другою і третьою фазами робиться перерва в кілька хвилин, під час якої діти надаються самі собі — «хвилинка витівки». Ведучий не втручається у спілкування дітей. Бажано домовитися з дітьми про сигнал збору, який повинен бути постійним.

Під час психогімнастики кожен етюд повторюється кілька разів, щоб у ньому змогли взяти участь всі діти.

В групі не повинно бути більше одної гіперактивної, аутичної або схильної до істерик дитини.

У цій програмі використанні конспекти занять У.А. Аляб'євої.

Навчально-тематичний план

№ з/п	Мета	Зміст	Час
1	Виразне зображення окремих емоційних станів, пов'язаних з переживанням тілесного і психічного задоволення і невдоволення. Моделі вираження основних емоцій (радість, здивування, інтерес, гнів, відраза, презирство, страх та ін.)	«Кошенята відправляються в подорож» 1. Розминка 2. Гімнастика 3. Спілкування 4. Поведінка 5. Завершення	25 хв.
2	Виразне зображення рис, що породжуються соціальним	«Прогулянка в літній ліс» 1. Розминка	25 хв.

№ з/п	Мета	Зміст	Час
	середовищем (жадібність, доброта, чесність тощо), їх моральна оцінка. Моделі поведінки персонажів з тими чи іншими рисами характеру	2. Гімнастика 3. Спілкування 4. Поведінка 5. Завершення	.
3	Виразне зображення окремих емоційних станів, пов'язаних з переживанням тілесного і психічного задоволення і невдоволення. Моделі вираження основних емоцій (радість, здивування, інтерес, гнів, відраза, презирство, страх та ін.) і деяких емоційно забарвлених почуттів (гордість, сором'язливість, впевненість та ін.). Діти ознайомлюються з елементами виразних рухів: мімікою, жестом, позов, ходою	«Прогулянка в осінньому лісі» 1. Розминка 2. Гімнастика 3. Спілкування 4. Поведінка 5. Завершення	25 хв.
4	Етюди та ігри, що мають психотерапевтичну спрямованість на певну дитину або групу в цілому; використовуються мімічні і пантомімічні здібності дітей для гранично природного втілення в заданий образ. Корекція настрою та окремих рис характеру дитини, тренінг моделювання стандартних ситуацій	«Зоопарк» 1. Розминка 2. Гімнастика 3. Спілкування 4. Поведінка 5. Завершення	25 хв.
5	Виразне зображення окремих емоційних станів, пов'язаних з переживанням тілесного і психічного задоволення і невдоволення. Моделі вираження основних емоцій (радість, здивування, інтерес, гнів, відраза, презирство, страх та ін.)	«Звіздарі» 1. Розминка 2. Гімнастика 3. Спілкування 4. Поведінка 5. Завершення	25 хв.
6	Виразне зображення рис, що породжуються соціальним середовищем (жадібність, доброта, чесність тощо), їх моральна оцінка. Моделі поведінки персонажів з тими чи іншими рисами характеру	«Вовк і семеро козенят» 1. Розминка. 2. Гімнастика 3. Спілкування 4. Поведінка 5. Завершення	25 хв.
7	Корекція настрою та окремих рис характеру дитини, тренінг моделювання стандартних ситуацій, зняття психоемоційного напруження, навіювання бажаного настрою, поведінки, рис характеру.	«Подорож в смарагдове місто» 1. Розминка 2. Гімнастика 3. Спілкування 4. Поведінка 5. Завершення	25 хв.

Заняття 1

«КОШЕНЯТА ВІДПРАВЛЯЮТЬСЯ В ПОДОРОЖ»

1. Розминка (3 хв.).

Психолог. Діти, у кого вдома є кошенята або кішка? Як його (її) звати? Як ви проявляєте свою любов до нього (неї)? Я бачу, що ви дуже любите своїх маленьких друзів. А хочете самі перетворитися на кошенят? Я ж чарівниця і можу це зробити. Зараз я доторкнуся до кожного, вимовлю чарівне заклинання, і ви перетворитеся в маленьких кошенят (психолог торкається рукою або «чарівною паличкою» і вимовляє: «Мяу-мяу-мяуер, стань кошеням ти тепер»).

Ах, які милі кошенята у мене в гостях! Розкажіть, кошенята, про себе: якого у вас кольору шорстка, очі, як звать (кожна дитина розповідає).

Ще не розвиднилось, всі кошенята згорнулися клубочком і сплять. Але ось встало сонечко, і кошенята прокинулися, потягнулися. Добре тягнемось, щоб розім'ятися після сну. Ще потягнулися. Умились язичком, щоб бути чистенькими, і пішли нечутно, м'яко на своїх лапках (по колу один за одним).

Зупинилися кошенята і стали кликати свою маму всі разом. Як ви покличете? (Жалібно: «мяу-мяу».) Прийшла мама напоїла кошенят молочком, і вони замурчали. Як замурчали кошенята? (Досить: «мур-мур».) Кошенята ніби пісеньку співають.

2. Гімнастика (2 хв.).

Психолог. (Легко, на носочках стрибки 6 разів) Ось тепер я бачу, що ви готові до подорожі. Але попереду паркан, і нам треба перестрибнути через нього. Тільки тихо, щоб мама-кішка не почула і не залишила нас вдома.

(Напруга 1 хв.) А за парканом струмок. Кошенята не люблять води. Давайте перейдемо його по камінчиках. Крокуйте за мною. Слідкуйте уважно. Наступайте тільки на камінчики. Лапки напружені, спинка пряма, все тіло напружене. А раптом у воду зануримося? Все, перебралися!

(Розслаблення 3 хв.) Зраділи кошенята, що перебралися через струмочок. Розслабили втомлені ніжки, спинку. Як ниточки висять лапки, спинка розслаблена, плечі опущені. Добре, приємно!

(Напруга 1 хв.) Відпочили? І знову в шлях. А на шляху велика гора! Як же нам пройти? Я бачу вузький прохід. Втягнули животики, витягнулися в струна і боком протискаємося у вузький прохід, я піду перша, а ви за мною. Як струна всі натяглися, щоб пролізти, а то можна застрягти, і ми вас не витягнемо.

(Розслаблення 1 хв.) Які ви всі молодці, кошенята, всі перейшли на іншу сторону гори! Але що тут нас чекає? Треба бути обережними! Давайте встанемо на всі чотири лапки і підкрадемося. Ступайте м'яко. М'які лапки, спинки прогнулися. Дивіться по сторонам, що ж там таке? Допитливі кошенята, все їм цікаво!

(Завмирання 5 разів)

Якийсь шурхіт! Хто ж там у кущах? Прислухайтесь, замріть, витягніть шийки, нагостріть вушка. Тс-тс-сс. Начебто нікого. Давайте ще раз послухаємо

(Напруга 5 разів) Ква-ква-ква! Так це ж страшна, велика жаба! Злякалися

кошенята, сховалися під кущ. Згорнулися клубочком, ніс в лапки сховали, майже не дихають.

(*Розслаблення*) Давайте розслабимося, подивимося, поскакала жаба чи ні? (Повторюється напруга-розслаблення.) Уф, нарешті-то вона поскакала і можна спокійно озирнутися.

3. Спілкування.(10хв.).

Психолог. (*Емоції горя і печалі*) Помандрували ми з вами, а вдома залишилася одна мама-кішка. Ми її не попередили, втекли без дозволу. Вона переживає за нас, плаче, кличе: «Де ж мої кошенята-діточки?! Може, з ними щось сталося? Ой-Ой-ой!»

Покажіть, як горює мама-кішка, як вона плаче, кличе своїх діток. (*Діти показують.*)

Психолог. (*Емоції щастя, радості*) Давайте уявимо, що кошенята повернулися: «А ось і ми! Живі і здорові!» Як же зраділа мама-кішка! Стала кошенят обіймати-цілувати. Радісна, весела, посміхається. Давайте покажемо, як зраділа мама-кішка (*в парах, зображуючи кішку і кошеня зі зміною ролей*).

4. Поведінка (3 хв.).

Психолог. (*Упертість, співчуття*) Але поки ми ще не повернулися, і мама-кішка все ще горює. Давайте її пожаліємо, погладимо, обіймемо, заспокоїмо. (*Педагог зображує кішку, а діти — кошенят.*)

Одне кошеня уперлося. Ніяк не хоче повертатися додому. Воно впало на підлогу, задригало лапками і заголосило: «Не хочу, не буду! Не піду додому!»

Покажіть, як уперлося кошеня (*зображують*).

Діти, а гарний був кошеня коли уперлося? Приємно на нього дивитися? А чому він не хотів йти додому?

Давайте скажемо кошеняті: «Який ти негарний, коли упираєшся! Не хочемо з тобою дружити» (*в парах зі зміною ролей*).

Подивіться, кошеня зрозумів, що він себе погано, і пішов разом з нами додому. Адже його теж чекає мама-кішка.

Йдіть до мене, мої кошенятка, я вас обійму, зігрію, заспіваю вам пісеньку, (*Збирає навколо себе дітей, співає пісню «Сіренька кішечка» або «Пісеньку друзів».*)

5. Завершення (2 хв.).

Спів з показом дій за текстом пісні «Кошеня і цуценя».

Психолог. Ми всі дружні малята - кошенятка. Пора повертатися додому, в дитячий садок. Зараз я перетворю вас знову в дітей: «Бути кошеням добре, а дитиною краще» (*торкається кожної дитини*).

Сподобалась вам подорож? Наступного разу нас чекають цікаві зустрічі, історії.

Заняття 2

«ПРОГУЛЯНКА ДО ЛІТНЬОГО ЛІСУ»

1. Розминка (3 хв.).

Психолог. Ми сьогодні вирушимо в літній ліс. Хочете, діти?

У лісі ростуть високі дерева. Покажіть, які? А під ними ростуть кущі. Вони не такі високі. А які? Покажіть. А під кущами росте трава, мох. Покажіть, яка низька трава, а мох ще нижче.

А ще в лісі багато різних тварин, вони видають різні звуки, так вони розмовляють між собою. Покажіть кожен свою тварину, але тільки тими звуками, які воно видає. А ми спробуємо вгадати.

У лісі треба бути дуже уважними. Зараз я подивлюся, наскільки ви уважні. Встаньте на початку лісової галявини, а рухатися ви будете до мене в протилежному-напрямку. Коли я прокую як зозуля — «ку-ку», ви будете стрибати на одній нозі з просуванням вперед. Коли простукаю як дятел — «тук-тук-тук», ви будете стрибати на іншій нозі з просуванням вперед, а коли заспіваю як синичка — «дзінь-дзінь-дзінь», ви будете стрибати на двох ногах з просуванням вперед. Запам'ятали? Приготувалися!

Молодці! Ви всі уважні. Ось ви і дісталися до лісу. *(Включається запис «Голоси лісу»)*

2. Гімнастика (15 хв.).

(Швидко, стрибки) Ми маленькі зайчики, які втекли від мами-зайчихи. Стрибаємо швидко-швидко, як м'ячики, легко. Стрибки невеликі, адже у зайчиків ще маленькі ніжки. Радіємо, що втекли.

(Повільно, стрибки) А ось і мама-зайчиха. Вона стрибає по галявині, шукає своїх зайчат. Ми, як мама-зайчиха, стрибаємо повільно, великими стрибками. Ноги у неї великі. Відштовхується сильно, ноги напружені. Присідаємо легко, ноги як пружинки. Уважно дивиться по сторонах, де ж зайченята? Побачила їх і зраділа.

(Напруга) Кар-кар-кар! А ось і допитлива ворона прилетіла. Сіла на гілку дерева і дивиться по сторонах, раптом побачить щось цікаве! Присядьте, обхопіть лапками гілочку. Витягніть шию то в одну сторону, то в іншу. Подивіться вгору, а тепер вниз. Шийка напружена, дивиться з цікавістю: що ж там такого цікавого?

(Розслаблення) Крутила головою ворона, так втомилася, що заснула на гілці. Опустила голову на груди, голова бовтається на шийці, як на ниточці. Шия розслаблена, голова важка, ніяк її не підняти.

(Різко) Підійшли до лісового болота. А там комарів видимо-невидимо. Ой, як боляче кусаються! Відмахуйтеся від них швидше. З усіх сторін летять.

(Повільно, розслаблено) Доки ми відмахувались від комарів, не помітили, як весь наш одяг вкрився колючками. Давайте їх обережно знімимо, щоб не поколотися.

(Повільно, легко) Між дерев лисиця крадеться. Покажіть, як вона м'яко ступає своїми лапками на мох. Жодна гілка не хрусне під її лапами.

(Завмирання) Але раптом лисиця побачила попереду маленьку сіреньку мишку! Вона відразу зачайлася, завмерла, пригнула голову, вигнула спину, уважно дивиться на мишеня.

(Повільно) Повільно, по декілька кроків, то завмираючи, то знову рухаючись, лисиця підповзає до мишеня.

(Різко) І раптом вона згорнулося у куток і різко кинулася на мишеня.

Але мишеня виявився спритним, він встиг прошмигнути в нірку.

3. Спілкування (3 хв.).

Психолог. Втік мишеня від лисиці і відразу загордився, хвалився.

(Хвастощі) Скочив на пеньок і заспівав:

Який чудовий день,

Який чудовий пень.

Який чудовий я

І пісенька моя!

Ось який я сміливий, ось який я хитрий! Нікого не боюся! А ви всі труси. Тільки я самий хоробрий!

Покажіть, діти, як хвалився мишеня (всі діти індивідуально).

4. Поведінка (1 хв.).

Психолог. Образилися інші мишенята на хвалька: «Не будемо з тобою грати. Ти нас дражниш боягузами, а ми обережні, не хочемо, щоб лисиця нас з'їла. Йди від нас!»

Діти, як же допомогти мишеняті? Яку пораду можна йому дати? (Хвалитися негарно, з хвальком ніхто не хоче грати, часто хвастощі призводять до біди («колобок», «дурне мишеня»), хвалькувата людина сприймається як не дуже розумна.)

Діти, мишеня зрозумів, що хвалитися не треба, бути скромним краще. Він нам хоче щось сказати: «Спасибі, друзі, що ви мені сказали про мою негарну поведінку, я б сам не здогадався, що ображаю вас. Я постараюся більше не хвалитися. А ви, друзі, підкажіть мені, якщо я ще буду хвалитися».

Давайте, діти, покажемо, як відвернулися від мишеняти друзі і як він просив пробачення. (Тренінг зі зміною ролей.)

5. Завершення (3 хв.)

Психолог. Давайте згадаємо останню пісеньку мишеня з мультфільму і заспіваємо її всі разом:

Який чудовий день.

Працювати мені не лінь.

Зі мною мої друзі

І пісенька моя!

Пора повертатися в дитячий садок. Сподобалася вам прогулянка в літній ліс? Що сподобалося більше? Хотіли б ви ще помандрувати? До зустрічі.

Заняття 3

«ПРОГУЛЯНКА В ОСІННЬОМУ ЛІСІ»

1. Розминка (3 хв.).

Музичний супровід «Звуки лісу».

Психолог. Ми вже були в літньому в лісі, а сьогодні вирушаємо на прогулянку до осіннього лісу. Вітер закрутив нас в повітрі, підняв разом із листям високо в небо, і ми летимо, повільно приземляючись на пожовклу траву (*імітація разом із дітьми*). Ви відчуваєте, яке свіже і чисте повітря? Зробимо глибокий вдих, розправимо плечі.

Чуєте, стукає дятел? Поверніть голову праворуч. А зліва дзюрчить струмок, подивіться. Підніміть голову вгору, прямо над нами, на високій сосні стрибає білка з гілки на гілку. Під ногами прошмигнув у нірку мишеня, подивіться.

Що ви ще побачили навколо себе? (*Вислухати варіанти дітей.*)

Але ми не діти, а різнокольорові осінні листочки з різних дерев. Скажи, Сашко, ти з якого дерева листочок? І якого кольору? (*Всіх дітей.*) Осінь розмалювала нас різними кольорами і відтінками.

Ми були листочками, а тепер самі їх зберемо в букет (*збір уявних листя в букети*), Листя розкидані по всьому лісі. Похвалитесь своїми букетам. Розкажіть, з якого листя. Ах, які гарні букети!

А зараз з'єднаємо всі букети в один прекрасний великий букет. Станьте в коло, а руку з букетом витягніть на середину. Ось який вийшов великий букет!

Але що таке? Подув сильний вітер! Ви перетворилися в дітей вітру, дуйте всі. Наш букет розлетівся, листя закружляли в повітрі (*вальсова музика*). Ви — листочки, покружляйте, розлетіться на всі боки. Як красиво стало в лісі. Пустун-вітер зібрав всі листочки до купи. Швидше збирайтеся, листочки.

Виберіть найкрасивіший листочок і подаруйте кому бажаєте. Тільки є одне правило. Дарувати можна тільки тому, кому ще не подарували. Не забувайте дякувати. Понюхайте листочки. Чим вони пахнуть?

2. Гімнастика (10 хв.).

Психолог. (*Напруга*) Діти, ми з вами опинилися на галявині, де грають веселі зайчики. Зайчики встали в коло і забили барабани. Як сильно зайчики стукають! Лапки напружені, тверді, як палички. В кулачках напружені м'язи. А обличчя розслаблене, вільне, посміхається. Живіт теж розслаблений, дихає.

(*Дрібно*) А тепер зайчики розслабили кулачки, пальчики, прибрали барабани і голосно затопали ніжками по дорозі.

(*Напруга*) Що це гілки затріщали? Так це маленькі ведмежата бавляться. Лягли на спину, обхватили коліна лапами, притиснули їх до животика, голову підтягнули до колін і хитаються, як на гойдалці, вперед-назад. Спинка напружена, живіт твердий, шия напружена. Так розпустувалися, весело їм!

(*Розслаблено*) Накачалися, втомилися, перекинулися на живіт, голову поклали на руки і стали гойдати ніжками. Шийка розслаблена, ноги легкі, рухаються вільно.

(*Різко, швидко*) Ну, ведмежата, вставайте. Вистачить лежати. Ж-Ж-ж. Що

це? Та це ведмежата розбудили бджіл, які поснули на зиму. Ох, які вони злі! Відмахуйтеся скоріше від них, тікайте. Енергійніше відмахуйтеся, а то бджоли покусують.

(*Плавно, повільно*) Втекли нарешті від бджіл. Ми в осінньому лісі, а гриби ще не збирали. Давайте зберемо. Присядьте, розгляньте гарненько, щоб не зрізати отруйний гриб. Розсуньте мох, обережно зріжте ніжку гриба і покладіть його в кошик. Зберіть багато грибів, присідайте легко, дивіться уважно.

3. Спілкування (5 хв.).

Психолог. (*Емоції радості спілкування*) Холодно стало в лісі. Давайте розпалимо вогнище. Збираємо хмиз, сухе листя. Але цього мало! Щоб вогонь спалахнув, потрібно передати один одному доброту і тепло наших сердець, гарячі посмішки. Встаньте в коло. Я передаю тепло мого серця, на моєму лиці загоряється усмішка, і цією посмішкою я запалю наступну посмішку, починаємо. Я міцно потискаю руку своєму сусідові. Коли тепло знову торкнеться мого серця, моєї руки, вогнище спалахне яскравим полум'ям. Підніmemo руки вгору і підійдемо ближче один до одного в тісне коло. Відчуваєте, яке гаряче полум'я? Ви зігрілися?

Психолог. (*Емоції смутку, радості*) Сподобалося вам в лісі? Мені теж. Сумно повертатися назад. Покажіть, як вам сумно. Але ми ще обов'язково повернемося сюди. Скоріше, посміхніться.

4. Поведінка (5 хв.).

Психолог. (*Жадібність, щедрість*) Сядемо біля вогнища. Чуєте? Хтось плаче. Зовсім поруч. Це зайчик плаче, бо його образив жадібний пес, з яким він разом живе. Послухайте про нього вірш:

Жадібний пес дров приніс,
Води наносив,
Тісто замісив, пирогів напик,
Сховав у куток і з'їв сам —
Гам-гам-гам!
(Ст. Квітко)

Давайте, діти, покажемо жадібного пса. (*Психолог читає вірш, а діти імітують дії,*)

Діти, добре бути таким жадібним? Чому?

Давайте спечемо пиріжки і почастуємо зайчика (*імітація замішування тіста і випіку пирогів; зайчика зображує вихователь або дитина*).

Як ви почастуєте зайчика? Що скажете? (*Програвання зі зміною ролей.*)

Які ввічливі, добрі, щедрі мої діти! Молодці! Тепер зайчик не плаче.

5. Завершення (2 хв.).

Нам пора йти з лісу. Треба загасити вогнище, щоб не сталася пожежа, візьміться за руки, подуйте сильно-сильно на полум'я. Подивіться, полум'я тільки сильніше розгорасться! Адже це вогонь наших сердець і посмішок, а він ніколи не згасне. Візьмемо його з собою. Простягніть руки до вогню і покладіть частинку тепла в серце. Будемо зберігати його і водити дружно

хоровод (*будь-яка дитяча пісня про дружбу*). Залишайтеся такими дружними завжди.

Заняття 4

«ЗООПАРК»

1. Розминка (3 хв.).

Психолог. Діти, сідайте в наше «коло добра».

Сьогодні ми з вами відправимося в зоопарк. Хто з вас був у зоопарку? Давайте пригадаємо, яких тварин можна побачити в зоопарку (*варіанти дітей*) А тепер спробуйте вгадати, яка тварина зоопарку так кричить (*ведмідь, вовк, слон, папуга і ін.*).

У зоопарку потрібно бути дуже уважними, щоб не потрапити в лапи до дикого звіра або не зашкодити тваринам. Зараз ми пограємо в гру на увагу, ставайте в коло. Під музику ви будете ходити по колу, а я вам буду давати різні команди: команду «слон» ви будете трубити в уявну трубу, як це робить слон своїм хоботом; за командою «жираф» — підняти одну руку вгору, трохи нахилившись вперед, як жираф — шию; на команду «ведмідь» — гарчати і ходити, як ведмедик (*2-3 рази*). Нам час вирушати, бо зоопарк зачиняється. Я пропоную поїхати на кониках. Сідлайте своїх коней, поїхали! (*Імітації.*) Цок-цок-цок.

2. Гімнастика (15 хв.).

Психолог. Ось і зоопарк. І перше, що ми побачили, — вольєр з папугами. Які вони яскраві, красиві, великі!

(*Напруга*) Один папуга побачив нас і почав кивати головою: «Добрий день, Добрий день!»

Покажіть, як киває папуга. Нахилиємо голову вперед, шия напружена, а тепер нахилиємо вправо-вліво. «Ось який я гарний!»

(*Розслаблено*) Папуга перестав кивати. «Я втомився, втомився!» говорить він. Голову вперед нахилив, шия розслаблена, голова як на мотузочці бовтається.

(*Різко*) А ось клітка з леопардом. Він нікого не підпускає, кидається на загорожу, гарчить. Тіло напружене. Кидається миттєво, різко.

(*Плавно, повільно*) А ось і озеро, в якому плавають прекрасні лебеді. Їхні рухи плавні, граціозні. Уявіть, що наші руки — це крила. Змахнули плавно правим крилом, лівим, тепер двома. Піднімаємо, опускаємо свої крила повільно, плавно. Руки розслаблені.

Поруч з озером — вольєр із тюленими, вони вилізли з води на сушу. Які вони кумедні, цікаво пересуваються. Давайте спробуємо і ми.

(*Напружено*) Лягайте на живіт, руки перед собою зігнуті в ліктях, просувайтесь вперед. Рухайтесь повільно. Тіло напружене. Важко по суші тюленим пересуватися.

(*Розслаблено*) Ось наші тюлені дісталися води. Тепер можна і відпочити: лягли на спину, руки витягнули вздовж тіла. Перекочуємось з боку на бік, повільно. Вода прохолодна, тюленим приємно. Тіло розслаблене.

Ставайте, нам треба йти далі. Сідайте на своїх конячок, щоб швидше дістатися до вольєра з мавпами. Ось і вольєр з мавпами. Які вони кумедні. Стрибають, кривляються. Покажіть веселих мавпочок. Ноги у них пружні.

(*Повторення*) Зовсім застрибались мавпи, закружляли навколо себе. То в один, то в інший бік. Заморились і впали на підлогу, деяким навіть боляче.

3. Спілкування (5 хв.).

Психолог. (*Емоція злості, насмішки, образи*) Одна мавпа почала сміятися з інших: «Так вам і треба! Добре, що ви впали і вам боляче. Так вам і треба! Так вам і треба! Ха-ха-ха!»

Покажіть, діти, яка зла мавпа. Як вона кривляється, сміється з тих, хто вдарився.

Діти, чи гарно зробила мавпа? Красива вона, коли зла? Як ви гадаєте, чи можна сміятися, якщо комусь боляче? Чи будуть грати інші мавпи з цієї злою мавпою?

Психолог. (*Емоція жалю, співчуття*) Всі подружки відвернулися від злої мавпи. Вона сидить і плаче. А в цей час до неї підійшло маленьке кошеня і стало тертися об неї, слизувати язиком сльози, муркотіти. Мавпа посміхнулася і обняла кошеня. Вона була йому дуже вдячна за те, що він її пожалів (*програвання сценки зі зміною ролей*).

4. Поведінка (1 хв.).

Психолог. Мавпа зрозуміла, що сміятися над іншими погано. А кошеня виявився бездомним. Він зовсім один. Мабуть, загубився або його викинули на вулицю. Знаєте, багато кошенят живуть без своїх мам і тат, вони дуже самотні. Їм холодно, голодно, дуже страшно. Що ж із ними буде? Де ж їм сховатись від дощу і снігу?

Давайте візьмемо кожен по кошеняті і пожаліємо їх. Візьмемо їх на руки, погладимо, притиснемо до себе (*імітація*). Але треба жаліти не тільки уявних кошенят, а й справжніх, яких ви зустрічаєте на вулиці. Якщо мама не дозволяє взяти кошеня додому, то треба його нагодувати, віднести в тепле місце, запропонувати взяти іншим.

5. Завершення (1 хв.).

Психолог. А тепер ставайте в коло та заспіваємо пісеньку про кошеня і цуценя:

В одній квартирі кошеня і цуценя жили,
Кошеня і цуценя друзями були,
Один вусатий, інший кошлатий.
Кошеня і цуценя дружно жили.

Заняття 5 «ЗВІЗДАР»

1. Розминка (3 хв.).

Психолог. Здрастуйте, діти! Сьогодні ми з вами пограємо в звіздарів. Це маленькі чоловічки, які рахують зірки. На них одягнуті великі сині ковпаки. Покажемо, які вони великі. (Діти піднімають руки і тягнуть їх вгору.) У них є підзорна труба. Покажіть, як вони дивляться на зірки. А на ковпачку, на самій його верхівці — яскрава, блискуча зірка. (Діти повертають голову вправо-вліво, як би показуючи з усіх боків свою красиву зірочку.) Усі побачили, яка в нас гарна зірочка. А ще на них одягнені довгі-довгі плащі. Покажемо, які у нас довгі плащі. (Діти повертаються вліво і вправо, нахиляються вниз, показують руками, які у них довгі, красиві плащі.) А коли маленькі астрономи знаходять на небі маленьку зірку, вони дуже радіють. Тоді вони встають в коло і танцюють свій улюблений танок. (Діти стають в коло, роблять 2 кроки вліво, 3 сплески в долоні, 2 кроки вправо, хитають головою.) А потім вони всі разом йдуть дивитися на нову зірочку. Стають один за одним і повільно вирушають зі свого будиночка на спеціальний відкритий майданчик, але їм хочеться скоріше подивитися. (діти прискорюють крок), і звіздарі пішли швидше, і ось вони вже зовсім побігли. Їм потрібно пробігти по звивистій доріжці. (Діти оббігають різні уявні перешкоди, слідуючи тренером.)

2. Гімнастика (15 хв.).

(Напруга) Послухаємо, не чути шуму, не падає нова зірка (прикладаємо руку до лівого вуха, до правого вуха), дивимося вліво, вправо, вгору. Ні, ніде немає зірочки. Шия напружена.

(Розслаблення) Можна відпочити, розслабляємо шийку, опустимо втомлену голову на груди. Шийка розслаблена, голова важка, ніяк не втримати: падає туди-сюди, ледь її піднімеш. Голова на шийці як на мотузочці бовтається.

(Напруга) Ой, головка закрутилася, ручки розставимо в сторони і ноги, щоб не впасти, ось так, загойдалися, мало не впали. На що ми тепер схожі? Правильно, на зірочки! Ніжки-промінчики напружені, тверді. Руки-промінчики як камінь.

(Розслаблення) Втомилися зірочки і присіли відпочити; шиї-промінчики зігнули, руки -промінчики опустили. Ноги і руки як вата, розслаблені.

(Стрибки) Звіздарі захотіли зловити зірочки. Давайте стрибати, як на батуті. Руками собі допомагаємо. Все вище і вище. Пружні Ноги, як м'ячики. Приземляємося на носочки. Хлоп! Ось одна зірочка, хлоп — ось інша. Набрали цілий мішок.

(Плавно) Але що це таке? Мішок розв'язався, і всі зірочки розсипалися. Стали звіздарі збирати зірочки. Повільно, плавно нахиляються то вліво, то вправо, руками ліворуч, праворуч, вперед. Обережно, щоб зірочки не розлетілися. Вгорі все тіло вільний, м'яке. Тільки тверді ноги стоять.

(Різно) Зібрали всі зірочки. Зраділи і почали балуватися, брикатися, сміятися. Хто голосніше, хто веселіше? Руками ззаду вперлися і брик ніжками;

лівою, правою. Брик брик, дриг-дриг. Спочатку повільно, а тепер все швидше і швидше. Ох, втомилися.

(*Напруга рук*) Поки звіздарі балувалися, чорні хмари закрили всі зірки на небі. Що ж тепер вони будуть рахувати? Давайте проженем ці хмари. Спочатку дути, може, так вийде, тепер руками. Ніяк не виходить. Давайте погрозим хмари пальчиком. Ану забирайтеся, хмари, ми зірочки будемо вважати.

(*Стрибки, розслабленні руки*) Злякалися хмари і розбіглися. А на небі з'явилися зорі. Багато, багато. Такі яркі, сяючі. Зраділи звіздарі. Навіть застрибали від радості. Заплескали в долоні. А йогом взяли підзорні труби і почали вивчати небо. Знайшли сузір'я Великої Ведмедиці, а потім Малої Ведмедиці.

3. Спілкування (3 хв.).

Психолог. (*Емоції болю, страждання*) Але що це? Хто там плаче? Це маленькі ведмежата в сузір'ї «Малої Ведмедиці». Вони об'їлися дуже солодких, але немитих яблук, і тепер їм погано. Подивіться, які вони сумні: у них ніжки слабенькі, ручками вони тримають животики, сумні обличчя, брови підняті, очі закриті, відкриті роти (*покажіть*).

4. Тренінг поведінки (2 хв.).

Психолог. (Прояв співчуття, співчування) Подивіться, які вони слабенькі. (Діти діляться на пари, одні зображені відображають хворого ведмедика, інший — оглядає його: піднімає ногу, ніжка безсило падає на підлогу, бере ручку, а ведмежа повертає її до хворого животику.) Пошкодуємо нашого ведмедика, погладимо йому животик, укладемо в ліжечко. Наллємо лікувальний відвар, напоїмо ведмедика. Ось вже він і повеселішав. Молодці, дітки-звіздарі, турботливі, уважні, пошкодували ведмедика, і він одужав.

5. Завершення (2 хв.).

Психолог. Ось ведмежатам стало краще, тепер вони можуть разом з нами пограти.

Заняття 6

«ВОВК І СЕМЕРО КОЗЕНЯТ»

1. Розминка (2 хв.).

Психолог. Діти, сьогодні ми вирушимо у казку «Вовк та семеро козенят». Козенята маленькі. Покажіть, які вони маленькі. Ще вони мають ріжки. Покажіть, які ріжки у козенят, як вони ними буцають одне одного. На ніжках у них — ратички, якими вони голосно тупають. Постукайте ратичками, як козенята (*зі зміною ритму*).

Живуть козенята в лісі з мамою Козою і дуже люблять грати. У цю гру ми зараз і пограємо. Вона називається «Вгадай, хто кричить». Тільки кричати потрібно «Ме-ке-ке!», як козенята (*одна дитина відвертається, а хтось із дітей подає голос, і потрібно вгадати, хто саме*).

Ще козенята люблять бігати. Давайте і ми побігаємо і пострибаємо.

А тепер підійдіть до мене.

2. Гімнастика. (15 хв.).

(Напружено) Мама Коза каже своїм козенятам: «Я піду по молоко, а ви, козенята — дітоньки, сидіть удома і нікому не відчиняйте».

А козенята у відповідь: «Ні, ні, ми хочемо гуляти!» *(Із поворотом голови ліворуч-праворуч)*.

«Якщо ви відчините, то Вовк вас з'їсть,» — попередила мама Коза.

А козенята у відповідь: «Так, так, так, ми не будемо відчиняти» *(голову опускають донизу)*.

Але тільки-но мама за поріг, козенята почали бешкетувати. Почали головою крутити то ліворуч, то праворуч, то вперед, то назад. Шия напружена.

(Розслаблено) Втомились бешкетувати і почали голівками хитати повільно, плавно.

Почали козенята думати, як налякати Вовка. І придумали! Взяли вони мамині каструлі й давай по них палками стукати! Раз, два, три! Який гвалт піднявся. Тук, тук, тук!

(Напружено) Ратички напружені, тверді. Відчуваєте напруження в м'язах? А обличчя посміхається, розслаблене, і животик розслаблений, дихає...

Кулачки напружені, стукають паличками. Козенята стукають усе швидше, усе голосніше. А тепер повільніше, повільніше, ніби розкоти грому.

(Розслаблено) Втомились кулачки, руки від напруження? Опустіть їх униз, розслабте, струсіть руки, пальці.

Зовсім розхрабрилися козенята. Повалились на підлогу, лягли на спину, ноги поставили і почали ратичками стукати по підлозі *(зі зміною ритму)*.

Потім обхопили руками коліна, пригнули до них голову і почали кататися на спині, як на гойдалці. Уперед-назад, вперед-назад.

Нагойдалися, встали. Захотілось їм силою помірятися. Стати козенята парами, спинами одне до одного, зчепили руки, ноги розставили, напружились усім тілом і почали одне одного перетягувати. Руки міцно зчеплені. Втомились боротися.

(Розслаблення) Сіли на підлогу, ноги і руки розкинули, голову опустили. Все тіло розслаблене, відпочивають!

І раптом хтось постукав у двері: «Тук, тук, тук!» Козенята не послухались матусю і відчинили двері. А на порозі — Сірий вовк!

Посадив він усіх козенят у мішок *(збираються у коло)* і поніс їх у ліс.

Козенята спочатку злякалися.

Потім подумали і зробили своїми ріжками дірку в мішку та вистрибнули з нього *(спочатку буцаються рогами, потім стрибають)*.

Роздивились козенята навкруги і побачили попереду темний ліс. А в лісі дерева густі, гілки колючі; дороги додому козенята не знають.

Почали козенята пробиратися. Гілки ріжками піднімають, ратичками розсовують.

Як важко пролазити через гущавину! Ну ось і галявина, травички на ній багато — багато! Зраділи козенята, швидше побігли на галявину поїсти травичку.

По всій галявині ходять, травичку їдять (*імітація*). Травичка запашна, зелена, соковита! Як смачно! Наїлись і почали збирати травичку матері Козі, складати в кипу (*зображують*).

Озирались козенята: місце дуже знайоме. А попереду серед дерев побачили свою домівку. Зраділи козенята! Підстрибуючи, побігли до хатки.

3. Спілкування (3 хв.).

Психолог. (*Емоції задоволення*) Як гарно вдома! Тепер можна відпочити, ніхто нас не образить. Сідайте на стільчики в коло. Які ми молодці, що втекли від Вовка!

Покажіть, які ми молодці:

- погладьте себе по голові, по грудях;
- покажіть великий палець витягнутої руки;
- поплескайте в долоні, потріть долоньками від задоволення.

Які ми спритні, сміливі! Молодці!

Психолог. (*Емоції страху, переляку, відрази*) Прийшла мама Коза. Козенята все їй розповіли: «Спочатку ми дуже злякались. Страшно було, що Вовк забере і з їсть нас». (*Як нам було страшно?*) Зіщулились, заклакки, брови піднялись угору, очі широко розкриті, боїмось навидь вдихнути, поворушитися. Голову втягнули у плечі, задрижали, зубами від страху зацокотіли.

Брр! Як страшно!

Але Вовка ми обдурили і тепер вдома з мамою. Ми дуже раді, посміхаємося. Коло ми щипали на галявинці травичку, серед солодкої попалася гірка, дуже гірка трава. До чого ж бридко стало в роті! Покажіть як гірко, противно. Але її швидко заїли солодкою травичкою. Яке задоволення! Покажіть, яка смачна, соковита трава.

4. Тренінг поведінки (3 хв.).

Психолог. А мама Коза сидить сумна – сумна. Вона уявила, що могло трапитися, якщо б ви ріжками не порвали мішок. Жах! Бідна мама. Коза така сумна, ось-ось заплаче.

Давайте пожаліємо Козу: погладимо по голові, візьмемо її ратички до своїх і зіграємо, обіймемо (*дії дітей*).

А може, розвеселімо її? Пострибаємо, постукаємо ратичками, посміхнемось (*дії дітей*).

А може, пригостимо її травичкою, яку зірвали на галявині? (*Пригощають*.) Але щось мама Коза не веселішає. Я гадаю, що вам треба попросити пробачення у мами за те, що втекли і змусили її хвилюватися.

А як це зробити? Потрібно подивитися мамі в очі й попросити пробачення. (*Кожна дитина робить це по-своєму.*)

Як ви гадаєте, матуся вас пробачила? А як про це можна дізнатися? *(За виразом обличчя, очей.)*

Давайте її запитаємо: «Мамо Коза, ти нас пробачила?» Коза посміхається, кличе до себе козенят, обіймає, цілує їх.

5. Завершення (2 хв.).

Психолог. Маленькі діти завжди повинні слухатися свою матусю, інакше буде біда. Давайте разом заспіваємо ту пісеньку, яку я співаю, повертаючись додому.

Заняття 7

«ПОДОРОЖ В СМАРАГДОВЕ МІСТО»

1. Розминка (3 хв.).

Психолог. Діти, ви знаєте казку про дівчинку Еллі та її друзів: Дроворуба, Лева, Тотошку, Страшилу? Хочете сьогодні відправитися в подорож разом з цими казковими героями в Смарагдове місто? Щоб не збитися з шляху, я принесла чарівний клубок, сила якого зростає від добрих і ласкавих слів.

Ставайте в коло. Спочатку я намотаю нитку на клубок і скажу лагідне слово, а тепер я передаю клубок Наташі й так по черзі всім дітям. Можна сказати добре побажання, комплімент. Ось і знову клубок дійшов до мене. Яким він став великим від добрих слів! Йому, як і мені, приємно вирушати в подорож з такими хорошими дітьми! Цей клубок добра ми передамо Великому Гудвіну, щоб він переміг злу чарівницю Бастінду.

Дівчинка Еллі захворіла, і ми повинні її замінити. Що б швидше дістатися до Смарагдового міста, одягнемо чарівні черевички (роздає і імітує надягання, пропонує дітям). Постукайте каблучками і скажіть: «Чарівні черевички, несіть нас у Смарагдове місто!» кілька разів під різними приводами).

Психолог включає динамічну музику, добре підключити вентилятор.

Розставте Руки в сторони, як птахи. Летимо, теплий вітер нас обдуває. Дивимося на землю з висоти (рука над очима). Залетаєм на хмари, вони м'які, пухнасті, прохолодні. Давайте трохи на них покачаємося (пружинка). Хмари як ватяні, нам приємно, легко. Полетіли далі (переміщення по всій групі).

2. Гімнастика (15 хв.).

Психолог. Нарешті приземлилися. Зніміть чарівні черевички, щоб вони нас не понесли далі. Першим нас зустрічає Страшило. Він обм'як, руки повислі. Давайте наб'ємо його соломою.

(Напруга) Він набивається все більше і більше. Піднімається голова, надуваються щоки, розправляються плечі, живіт надувається, стають твердими руки і ноги. Ось як весь надувся, став твердим, великим. А який Страшила задоволений, що ми його набили соломою!

(Розслаблення) Але що таке! Стара рогожка порвалася, і вся солома висипалася! Тіло Страшили знову обм'якнуло (при повторі діти «зашивають» дірку, але вона з'являється в новому місці). Засмутився Страшила.

(*Переміщення*) Із Страшилом разом підемо далі жовтою цегляною доріжкою, яка веде в ліс. (*Діти йдуть за психологом маршовим кроком.*)

Назустріч нам поспішає залізний Дроворуб. Але що таке! Він, виявляється, стоїть на місці! Дроворуб потрапив під дощ і заіржавів.

(*Застигання*) Він завмер на місці і не може поворухнутися. Ох, до чого ж важка сокира, він теж іржавий! Покажіть, як важко Дроворуба: сокира важкий, застиг на місці, зрушити не може. Все залізне тіло напружене, на обличчі страждання. Треба допомогти Дроворуба.

Треба змастити Дроворуба маслом, щоб він зміг рухатися.

(*Розслаблення*) Я вас всіх смажу (доторкається, імітуючи змазування).

(*Ворушіння*) Почали рухатися руки, ноги, закрутилася голова, стала згинатися спина. Як легко стало Дроворуба! Він одразу повеселішав, навіть пісеньку заспівав.

Вирушаємо в подорож вже зі Страшилом і залізним Дроворубом. Хто це гавкає і бовтається під ногами? Це наш друг Тотошка!

(*Різко-плавно*) Він нагострив вуха, шию витягнув, принохується, побіг по стежці шукати сліди, по яким нам треба йти (*зображення дітьми, психолог попереду*). Різко кидається то в один бік, то в інший. Тіло напружене, чуйно прислухається і принохується, на мордочці — увага. Тепер плавно крадеться.

Знайшов потрібну стежку і зрадів. Завиляв хвостиком, застрибав, голосно загавкав від радості.

Але зла чаклунка Гінгема дізналась, що ми йдемо, кинула гребінь, і перед нами з'явився густий ліс. Деревя ростуть так густо, що дуже важко між ними пролазити!

(*Напружено*) Розсувайте гілки, нахилийтеся, підлізайте, перелізайте. Допомагайте один одному. Як важко! Яка напруга! Навіть все тіло болить! (Рух з просуванням вперед, з подоланням уявного опору.)

Тільки пройшли ліс, подолали чари Гінгеми, а тут летючі мавпи нас наздоганяють! Як страшно! Тотошка, біжи попереду! Уведи нас від летючих мавп.

3. Спілкування (3 хв.).

Психолог. (*Емоція страху, вираз сміливості, саморегуляція*) Тотошка привів нас на поле з великими червоними маками. Квіти такі високі, що можна грати в хованки. Розсувайте маки, може, в них хтось сховався? Так, тут Лев ховається! Я бачу його велику, густу, руду гриву. Схоже, що він дуже злякався. Підібгав хвіст, весь зіщулився, лапами прикрив голову і зі страхом визирає з-за квітів.

Покажіть, як боїться Лев, як він увесь тремтить від страху.

Але ми ж хоробрі! Давайте поділимося хоробрістю з Левом: «Візьми, Лев, частинку моєї хоробрості. Вона тобі так потрібна. Ти ж цар звірів!» (В ролі Лева спочатку педагог, потім — діти.)

А тепер зробіть так, щоб сміливість залишилася у Лева назавжди. Станьте разом з Левом прямо, ноги розставте для стійкості, руки схрестить на грудях, гордо підніміть голову. Погляд сміливий, гордий!

Скажіть: «Я — Лев, гордий, сміливий, безстрашний! Я — цар звірів! Я сильний і могутній!» (2 рази).

Ось тепер я бачу, що Лев і всі ви сміливі і сильні (урочиста музика).

Психолог. (*Емоція зла*) Подивіться, діти, на небі з'явилися темні хмари (тривожна музика). Сонечко сховалося. Це налетіла зла чаклунка Бастінда — сестра Горгони. Вона розсердилася на нас за те, що ми допомогли Страшилі, Дроворуба і Леву.

Вона тупнула ногою, звела брови до перенісся, підняла руки, кулаки стиснув, зубами цокотить, ногами тупає, руками розмахує. Завидно їй, що у нас є чарівні черевички.

Покажіть, яка Бастінда зла. Хто краще її покаже?

Фу, яка негарна Бастінда! І ми через неї стали непривабливими. Струсіть з себе зло, як крапельки води.

4. Поведінка (2 хв.).

Психолог. (*Пожаліємо, зробимо добру справу*) Подивіться, як засмутилася Бастінда. Навіть заплакала від образи. Так їй хочеться мати чарівні черевички! (*Зображує*) Може, вона подобріє, коли ми їй подаруємо черевички? Хто хоче подарувати? Що ви хочете сказати Бастинді?

Сталося диво! Бастінда посміхалася, дякує вам. Які ви молодці, тепер Еллі зі своїми друзями повернуться додому.

5. Завершення (2 хв.).

Хоровод з співом пісні з м/ф «Подорож в Смарагдове місто».

Література:

1. О.О.Аляб'єва. Психогімнастика у дитячому садочку. – М.: Сфера, 2005.
2. О.А.Атемосова. «Психогімнастика старший дошкільний вік». – Х.: Ранок, 2014.
3. Практичний психолог у дошкільному закладі: Методичні рекомендації/ О.Є. Марінушкіна, Ю.О. Замазій. – Х.: ХОНМІБО, 2004.
4. О.Є. Марінушкіна., Ю.О. Замазій «Порадник практичного психолога». – Х.: Основа, 2007.
5. І.М.Чистякова. «Психогімнастика в дитячому садочку». – К.2010.